

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ
ในอนาคต

The Models to Develop Early Childhood Study in Educational
Institute at The Excellent Base In The Future

ชนาธิป ศรีโท¹ รัชณีบุรณ์ เนตรภักดี² ชุติพร นาห้วนิล³

บทคัดย่อ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ที่ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพในปี พ.ศ. 2561 โดยมีการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้อย่างเป็นระบบใน 4 ประเด็นหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา การเรียนรู้ของคนไทย การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา และการเรียนรู้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหาร การจัดการศึกษา

Abstract

Ministry of Education of Thailand has plan to develop the qualitative educational system from 2552- 2561 B.E. in four main points: educational quality and educational standard, educational opportunity, education access for all, and the participation from the social organization.

Keywords: Models, Early Childhood Study, Educational Institutes, Excellent Base.

¹ อาจารย์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

² อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

³ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

จ.ขอนแก่น: Email: chuleeae@hotmail.com.

บทนำ

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2553 เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน สอดคล้องตามจุดเน้นของการปฏิรูปการศึกษาและมีแผน การดำเนินงานอย่างมีระบบชัดเจนต่อการนำไปปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้มีการเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสำหรับเป็นแนวทางในการขับเคลื่อน หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลสู่การเพิ่มคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นช่วง สมองที่มีการพัฒนาสูงสุด การให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังทั้งในด้านการพัฒนา สติปัญญาและอารมณ์ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะหล่อหลอมให้เด็กเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพต่อไป บริหารการจัดการศึกษา พบปัญหาหลายประการจากรายงาน ความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ปี พ.ศ. 2551-2552 เป็นเรื่องบทบาท บางแห่งไม่มีการนิเทศขนาดบทบาทของการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ไม่มีการกำหนด ติดตามให้มีการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนา คุณภาพเด็ก ไม่มีบทบาทในการกำหนด ติดตามให้มีการนำหลักสูตรไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก ไม่มีบทบาทในการกำกับติดตาม ให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้เป็นต้น ในเรื่องของ การเชื่อมต่อหลักสูตรปฐมวัยกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก็พบปัญหาบางประการในบางแห่ง เช่น ไม่มี การบริหารการเชื่อมต่อหลักสูตรผู้บริหารไม่ได้จัดให้มีการพบปะผู้ปกครองและครู ขาดการให้ความร่วมมือในการระดมการแก้ปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก การบริหาร การจัดการหลักสูตร พบปัญหาบางประการในบางแห่ง เช่น การขออนุมัติการใช้หลักสูตรต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานน้อย สถานศึกษาไม่มีการจัดให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในภูมิภาค และไม่มีการประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อการนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ขาดการวางแผนในการกำหนดหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลกปฐมวัยการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ไม่มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ในด้านการบริหารจัดการทั่วไปของสถานศึกษาปฐมวัยพบว่า มีการดำเนินการตาม ในบางประการน้อย เช่น ไม่มีการนิเทศ กำกับ ติดตามรายงานความก้าวหน้าการจัดการเรียนรู้ ระดับปฐมวัย ปี พ.ศ. 2551-2552 และประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ไม่มีโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน ไม่มีคู่มือปฏิบัติงาน ธรรมเนียมโรงเรียน เทคโนโลยีและรับข้อมูลสารสนเทศ รวมถึงไม่มี การพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ไม่มีระบบการตรวจสอบ และรายงานคุณภาพที่เหมาะสม การกำหนดขอบข่ายสาระ กำกับ การตรวจสอบ และรายงานให้บุคลากรเข้าใจ และดำเนินการตามตาม ระบบได้น้อย ด้านการบริหารทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย พบว่า ส่วนใหญ่ 3 มีปัญหา เช่น ไม่มีการจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูล ไม่มีการให้บริการข้อมูลสารสนเทศอย่างรวดเร็ว และทั่วถึง รวมทั้งไม่มีการร่วมมือกับองค์กรภายนอก

การจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย

การจัดการเรียนการสอน การจัดชั้นหรือกลุ่มเด็กที่ให้อายุเป็นหลักและอาจเรียกชื่อแตกต่างกันไปตามหน่วยงาน ที่รับผิดชอบ เช่น กลุ่มเด็กที่มีอายุ 3 ปี อาจเรียกชื่อว่าอนุบาลศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเด็กที่มีอายุ 4 ปี อาจเรียกชื่อว่าอนุบาลศึกษา ปีที่ 2 กลุ่มเด็กที่มีอายุ 5 ปี อาจเรียกชื่อว่าอนุบาลศึกษาปีที่ 3 หรือชั้นเด็กเล็ก เป็นต้น ระยะเวลาเรียน ใช้เวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก 1-3 ปี การศึกษา โดยประมาณ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของเด็กที่เริ่มเข้ารับการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา สาระการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งนี้สาระการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ และคุณลักษณะ หรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ความรู้สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี จะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก ที่เด็กมีโอกาสใกล้ชิดหรือมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน และเป็นสิ่งที่เด็กสนใจจะไม่เน้นเนื้อหา การท่องจำในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะหรือกระบวนการ จำเป็นต้องบูรณาการทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก เช่น ทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะทางสังคม ทักษะการคิด ทักษะการใช้ภาษา คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ขณะเดียวกันควรปลูกฝังให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี มีค่านิยม พึงประสงค์ เช่น ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รักการเรียนรู้ รักธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย ผู้สอนหรือผู้จัดการศึกษาอาจนำสาระการเรียนรู้มาจัด ในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการ หรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการ จัดการศึกษาระดับปฐมวัยสาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญและสาระ ที่ควรเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการพัฒนาเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ สังคม และสติปัญญา ช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญ สำหรับการสร้างองค์ความรู้โดยเด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมไปพร้อมกันด้วยประสบการณ์สำคัญมีดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ การทรงตัวและการประสาน สัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่ การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก การรักษาสุขภาพ และการรักษา ความปลอดภัย
2. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ ได้แก่ ดนตรี สุนทรียภาพ การเล่น คุณธรรม จริยธรรม
3. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ได้แก่ การเรียนรู้ทางสังคม
4. ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ได้แก่ การคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนกและเปรียบเทียบจำนวน มิติสัมพันธ์(พื้นที่/ระยะ) เวลา ประสบการณ์สำคัญที่มีความเหมาะสมในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการการคิดวิจารณ์ญาณให้แก่เด็กปฐมวัย ได้แก่ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริม พัฒนาการด้านสติปัญญาองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยตามที่กระทรวงศึกษาธิการ 2546 ได้กำหนดไว้ ดังนี้ 1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

สมในการศึกษาทุกระดับสิ่งสำคัญที่จะทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางได้ ก็คือ หลักสูตร หลักสูตรจะต้องเป็นข้อกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนอะไร เรียนเพื่ออะไร หลักสูตร จึงเปรียบได้กับมรรควิธีที่จะนำความ มุ่งหมายไปสู่ความสำเร็จ การพิจารณาหลักสูตรพิจารณาจาก วัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ ได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็ก ให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ต้องทำการศึกษา และทำความเข้าใจแนวการจัดประสบการณ์ ตารางกิจกรรมประจำวัน แผนการจัดประสบการณ์ การนำแผนการจัดประสบการณ์ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินพัฒนาการนักเรียน 2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อนมีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็ก แต่ละคนจะเรียนรู้ และสะท้อนให้เห็นว่า บุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยนับว่ามีผลต่อทัศนคติของเด็กเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเด็กที่เพิ่งมาเข้าโรงเรียน ซึ่งลีเปอร์ (Leeper, 1984) เสนอว่าการจัดสภาพแวดล้อม (Physical facilities) สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้ 1) ทฤษฎีการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีส่วนเอื้อต่อการเรียนรู้ ของเด็ก โดยเป็นการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า และเรียนรู้จากสิ่งที่เป็นามธรรมให้มากที่สุด 2) ความปลอดภัยของเด็กและครู การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กให้มากที่สุด 3) ปรัชญาการศึกษาของเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยควรให้เหมาะสม กับปรัชญาการศึกษาของเด็กในวัยนี้ กล่าวคือ ในห้องเรียนควรมีขนาดที่กว้าง มีการจัดมุมประสบการณ์ มีตู้เก็บอุปกรณ์ มีบริเวณจัดวางสิ่งของ บริเวณที่รับประทานอาหารควรมีแสงสว่างและสีสดใส อากาศถ่ายเทได้สะดวก และควรมีบริเวณที่ให้เด็กป่วยได้พักผ่อนแยกจากเด็กอื่น ห้องเรียนควรมี หน้าต่างให้แสงแดดและอากาศถ่ายเทได้สะดวก ควรมีบริเวณให้ครูทำงาน และในส่วนที่เก็บหนังสืออ้างอิงและอุปกรณ์ บริเวณที่ใช้สำหรับต้อนรับ ผู้ปกครอง บริเวณสำหรับให้ครูพักผ่อน รวมทั้งควรมีบริเวณสถานที่สำหรับเด็กเล่นกลางแจ้ง ที่สามารถเข้ามาสู่ห้องเรียนได้สะดวก การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษานั้นมีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กวัยนี้สนใจที่จะ

เรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อม รอบ ๆ ตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็กจึงมีความสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็กมาก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็น ประสบการณ์ตรง ที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องจัดที่เล่น และที่ทำกิจกรรมสำหรับเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งการจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ 1) ความสะอาด ความปลอดภัย 2) ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น 3) ความสะดวกในการทำกิจกรรม 4) ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ 5) ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวนสีของสื่อและเครื่องเล่น 6) บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่น และมุมประสบการณ์ต่าง ๆ สรุปได้ว่า การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก ควรมีการจัด สภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก ทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน และต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กด้วย เช่น ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก เป็นต้น 3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ควรจัดให้ครบทั้ง 6 กิจกรรม ในแต่ละวัน โดยทำเป็นตารางกิจกรรมประจำวัน ดังนี้ 3.1) กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้มีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรี ตามความสนใจและความต้องการของเด็ก เช่น มุมบ้าน มุมหมอ มุมบล็อก มุมหนังสือ เด็กอาจจะ เล่นเป็นรายบุคคลหรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ 3.2) กิจกรรมความคิดสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เด็ก ๆ ได้ถ่ายทอดความรู้สึกจินตนาการผ่านทางศิลปะ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจ ค้นคว้าทดลอง เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ลดความกดดัน ความคับข้องใจและความก้าวร้าวลง นอกจากนี้ กิจกรรมสร้างสรรค์ยังให้ความสนุกความสุขและความพอใจแก่เด็ก และมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพของเด็กเป็นอย่างมาก 3.3) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก บุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก มุ่งให้เด็กได้มีโอกาส ฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา เน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม 3.4) กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่เปิดโอกาสให้เด็กได้วิ่งเล่น ปีน ป่าย และรวมถึงการละเล่นพื้นบ้านด้วย เช่น มอญซ่อนผ้า วิ่งเปี้ยว งูกินหาง เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ ช่วยพัฒนาการกล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็กของเด็กได้ดี 3.5) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เคลื่อนไหวทุกส่วนของ ร่างกาย มีทั้งที่เคลื่อนไหวอยู่กับที่และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ซึ่งมีความจำเป็นและความสำคัญยิ่งต่อเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในทุกด้าน ไม่ว่าจะทางด้านร่างกาย อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด สังคม สติปัญญา และจินตนาการ 3.6) เกมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา การแก้ปัญหา เฉพาะหน้าการคิด วิเคราะห์ของเด็กโดยผ่านการเล่นเกม เช่น เกมจับคู่ เกมล้อตโต เกมเรียงลำดับ เป็นต้น ซึ่งอาจจะเล่นคนเดียวหรือเป็นกลุ่มก็ได้

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กจากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งหมดนั้นมี 6 กิจกรรม เช่น กิจกรรมเสรี กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ และกิจกรรมเกมการศึกษา ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อม การนำเทคนิค และวิธีสอนใหม่ ๆ มาใช้ การปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการ และการจัดบรรยากาศห้องเรียน การบูรณาการเรียนรู้ การบูรณาการเป็นแนวคิดที่นำมาใช้มากขึ้นในโลกที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อน เช่น ปัจจุบันแนวคิดการบูรณาการนำมาใช้เกี่ยวกับการกระทำต่าง ๆ อาทิ การวางแผนงาน หรือกำหนดยุทธศาสตร์ เป็นการวางแผนหรือยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการ นำไปใช้กับการเรียนรู้ เป็นการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ซึ่งเข้ามามีอิทธิพลต่อความคิดของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นอย่างมาก แต่ปัญหาของครูอยู่ที่บูรณาการสอนระดับปฐมวัยกันอย่างไร ความหมายของการบูรณาการ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง การนำหน่อที่แยกๆ กัน มารวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือที่นักวิชาการศึกษา กล่าวกันว่า การบูรณาการเป็นการเชื่อมโยง สิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้าเป็นส่วนประกอบของอีกสิ่งหนึ่ง เพื่อให้สิ่งนั้นเกิดความสมบูรณ์มากขึ้น มักเป็นการรวมกันของส่วนประกอบย่อยที่มีความแตกต่างกันตั้งแต่ 2 องค์ประกอบขึ้นไป ให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของแกนหลักหรือส่วนทั้งหมดที่ใหญ่กว่า การบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งเข้าเป็นส่วนประกอบที่สมบูรณ์ ซึ่งเกิดจากการประสานความคิดร่วมกันให้เกิดสิ่งที่ดีที่สุด ความสำคัญของการบูรณาการ การบูรณาการเป็นส่วนสำคัญของการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มนุษย์ได้รับข้อมูล ในรูปแบบต่าง ๆ แล้วข้อมูลนั้นจะถูกนำเข้ามาสู่การตีความ ซึ่งต้องมีการค้นหาความจริง โดยการเทียบเคียงข้อมูลแล้วรวบรวมไว้เป็นความทรงจำ จากนั้นจะทำการยอมรับหรือปฏิเสธ และนำไปสู่การสรุปเป็นความรู้ใหม่ที่เพิ่มเข้ามา ดังนั้น การเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ หลังจากที่คุณเรียนรับรู้ เรื่องที่ตั้งใจจะสื่อสารแล้ว แต่ก็ไม่สามารถประยุกต์ใช้ได้ เนื่องจากยังไม่ได้รวมเข้ากับทักษะ ในการมองโลกของผู้เรียน ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการเปิดโอกาสให้มองได้พัฒนาทักษะการคิด บูรณาการ มิฉะนั้นสิ่งที่ผู้เรียนได้รับการจะไม่เป็นความเข้าใจได้ ดังนั้น การเรียนการสอนแบบใหม่ จึงเน้นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดเชิงบูรณาการ โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน เป็นลักษณะการเรียนรู้ แบบร่วมมือกัน ได้มีโอกาสพูด แสดงทัศนคติ ความรู้เดิม ประสบการณ์ที่ตนต้องการถ่ายทอด เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ จากการฟังผู้อื่น รับข้อมูลที่หลากหลาย โดยผ่านกระบวนการสังเกต การวิเคราะห์ การทดลอง การแสดงความคิดเห็น มีการเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการทบทวน เข้าไปกับความรู้ที่ตนมีอยู่ จนเกิดเป็นความเข้าใจอย่างแท้จริงถึงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นกลายเป็นความรู้ใหม่ที่นำไปใช้ประยุกต์ซึ่งผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การบูรณาการเรียนรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ หลายประสบการณ์สำคัญผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นการร่วมมือระหว่างครูกับเด็กและยังเป็น

การส่งเสริมกระบวนการสังเกต การวิเคราะห์ การทดลอง การแสดงความคิดเห็น ซึ่งเปิดโอกาสให้
สมองได้พัฒนาทักษะการคิดบูรณาการของเด็กอย่างเต็มที่

การจัดการศึกษาปฐมวัยในอนาคต

ประเทศที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ความสำคัญกับเงินและมนุษย์เป็นอย่างมากโดย
เฉพาะมนุษย์ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีประสิทธิภาพเพื่อปรับตัวให้ทันกับการ
เปลี่ยนแปลงของโลกได้ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าศักยภาพของมนุษย์ในสังคมนั้นจะบอกถึง
สถานภาพความมั่นคงของสังคมนั้น ศักยภาพของมนุษย์อยู่ที่การทำงานของสมองประเทศใดให้ความสำคัญ
ในการพัฒนาสมองของคนหรือการคิดของคนในประเทศนั้นจะได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว
และมีคุณภาพ

ช่วงระยะเวลาที่สำคัญที่สุดสำหรับการเรียนรู้ของมนุษย์คือ แรกเกิดถึง 7 ปี หากส่งเสริมภาย
หลังจากวัยนี้แล้วถือว่าสายเสียแล้ว เพราะการพัฒนาสมองของมนุษย์ในช่วงวัยนี้สามารถพัฒนาไป
ถึง 70 % ควรจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น เรียนรู้ด้วยความ
สุข จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ดูแลด้านสุขนิสัยและโภชนาการเหมาะสม เด็กจึงจะพัฒนาศักยภาพ
สมองของเขาได้อย่างเต็มความสามารถ

สมองของเด็กเรียนรู้มากกว่าสมองของผู้ใหญ่เป็นพันๆเท่า เด็กเรียนรู้ทุกอย่างที่เข้ามาปะทะ
สิ่งที่เข้ามาปะทะล้วนเป็นข้อมูลเข้าไปกระตุ้นสมองเด็กทำให้เซลล์ต่างๆเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย
เส้นใยสมองและจุดเชื่อมต่อต่างๆอย่างมากมายซึ่งจะทำให้เด็กเข้าใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น สมอง
จะทำหน้าที่นี้ไปจนถึงอายุ 10 ปีจากนั้นสมองจะเริ่มขจัดข้อมูลที่ไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันทิ้งไปเพื่อ
ให้ส่วนที่เหลือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

การศึกษาปฐมวัยมีการปรับเปลี่ยนและพัฒนามาจากทฤษฎีและแนวคิดของนักทฤษฎีผู้ที่
ศึกษาและเข้าใจในธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กวัยแรกเกิดถึง 8 ปี มานานนับศตวรรษ ต่อมาได้มีความ
คิดใหม่เกิดขึ้น และมีหลายแนวคิดที่สอดคล้องและมีความเห็นในหลักการพัฒนาเด็กตามที่เคยเชื่อถือ
และเคยปฏิบัติมาแต่เดิม จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงต่างๆเกิดขึ้นเนื่องจากอิทธิพลทางสังคม ความ
คาดหวังต่าง ๆ ที่ทำให้นักการศึกษาหลายกลุ่มได้พยายามแสวงหาแนวคิดและสร้างองค์ความรู้ใหม่
โดยอาศัยหลักความเชื่อ หลักทฤษฎีที่ว่าด้วยพัฒนาการเด็กและการเรียนรู้เป็นฐาน นักการศึกษาหลาย
กลุ่มได้นำรูปแบบการสอนตามความเชื่อและเหตุผลเชิงทฤษฎีไปปฏิบัติติดตามผล มีรายงานการวิจัย
เผยแพร่ในวงการศึกษปฐมวัยซึ่งกระตุ้นให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนตื่นตัวในการจัดการศึกษา
เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านต่างๆ มากขึ้น การจัดการศึกษาปฐมวัยมีองค์ประกอบสำคัญ คือ เด็ก
ปฐมวัย ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ครูปฐมวัย การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการ
การศึกษาปฐมวัยในอนาคตเกี่ยวข้องกับศึกษาอดีต ปัจจุบันและมองภาพข้างหน้าว่าจะเป็นอย่างไรที่

จะทำให้การจัดการศึกษาปฐมวัยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในทุกด้าน โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมการให้การศึกษาแก่พ่อ แม่และผู้ปกครองในรูปแบบ การประชุมกลุ่มใหญ่ กลุ่มเล็ก กิจกรรมสัมพันธ์บ้านกับโรงเรียน แฝ่นพับและจัดกิจกรรมแนวความรู้ทางการศึกษาปฐมวัยแก่ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมประเมินผลพัฒนาการเด็ก ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานพัฒนาเด็ก และโรงเรียนระดับปฐมวัยมีชมรมหรือสมาคมผู้ปกครองร่วมมือกับโรงเรียนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก นอกจากนี้สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการปกป้องคุ้มครองสิทธิ เฝ้าระวังและร่วมพัฒนาเด็กโดยวิธีเผยแพร่ความรู้และทักษะในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก กระตุ้นในสังคมเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองทำหน้าที่เป็นแกนหลักในการดูแลและส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม คุณธรรมจริยธรรม เรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญา เน้นสิทธิเด็กทำให้เด็กได้รับการดูแลช่วยเหลือ ได้รับการปกป้องคุ้มครองความปลอดภัยทั้งกายและจิตใจส่งเสริมให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ พ่อแม่และครอบครัวมีส่วนร่วมดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด มีบทบาทในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กโดยการให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆด้วยการลงมือกระทำโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการทำกิจกรรม 1 กิจกรรมพยายามให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสหลายอย่างร่วมกัน ให้เด็กได้พูดในสิ่งที่เขาคิด และได้ลงมือกระทำ ถ้าไม่ได้พูดสมองไม่พัฒนา ต้องฝึกให้เด็กใช้สมองมาก ๆ อย่างมีความสุข ไม่ให้เครียด ผู้ใหญ่ต้องรับฟังในสิ่งที่เด็กพูดด้วยความตั้งใจ และพยายามเข้าใจเด็กครูปฐมวัยจำนวนร้อยละ 100 มีความรู้ทางการศึกษาปฐมวัยหรือสำเร็จการศึกษาทางการศึกษาปฐมวัย และได้รับการอบรม/สัมมนาปีละไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง ผู้ทำงานในสถานศึกษาต้องมีใบประกอบวิชาชีพครู มีคุณสมบัติความเป็นนักวิจัย/ครุนักวิจัย มีชมรม/สมาคมสำหรับครูปฐมวัย มีศูนย์การเรียนรู้ทางการศึกษาปฐมวัยให้บริการวิชาการได้ตลอดเวลา ปรับเปลี่ยนบทบาทของตนได้ทันทีโดยรวดเร็วจากครูแบบเดิมกับแนวทางใหม่ผู้สอนต้องเข้าใจว่าแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัยเกิดจากการบูรณาการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน ครูมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สามารถสร้างพลังการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน กลุ่มแนวคิดที่นำเสนอในที่นี้มีความเห็นที่ชัดเจนและชี้ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ 4 ประการคือ หลักการเรียนรู้ บทบาทของครู บทบาทเด็กและการจัดสภาพการเรียนรู้การเรียนรู้ในแนวใหม่ต่างจากการสอนแบบเดิมที่เน้นการเรียนเนื้อหาวิชาที่ครูสอนหรือถ่ายทอดให้เด็กปฐมวัยโดยตรง แนวทางใหม่เน้นให้เด็กที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็นกระบวนการพัฒนากระบวนการคิดและทักษะการคิด การใช้ภาษา การแสดงออกทางสร้างสรรค์ การปรับตัวได้ดี มีความเชื่อมั่นและมีความรู้สึกที่ดีต่อตัวเองสูง พัฒนาทักษะทางสังคมและเด็กอายุ 4 ปีขึ้นไปได้รับการส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือ แนวคิดใหม่ปรับเปลี่ยนมโนคติ ทศนคติและแนวปฏิบัติในเรื่องการจัดการกระบวนการเรียนการสอน ได้นำแนวคิดและทฤษฎีต่างๆมาสนับสนุนและชี้แนะแนวการสอนที่จะส่งผลดีต่อการพัฒนาเด็กตามที่เรากำลังต้องการการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมีลักษณะเฉพาะตัวและจำเป็น

ต้องเรียนรู้ผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย การส่งเสริมศักยภาพของเด็กโดยเน้นการสร้างองค์ความรู้ และการรับความรู้ให้ผลต่างกัน ผลจากการให้เด็กเรียนรู้จากการสร้างองค์ความรู้เป็นการสร้างพลังการเรียนรู้ที่แท้จริงอันจะนำไปสู่การศึกษาที่ช่วยให้เด็กเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข พัฒนาการจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานการวิจัย จัดการศึกษาให้เด็กได้รับการพัฒนารอบด้านอย่างสมดุล เต็มตามศักยภาพสนับสนุนการบูรณาการทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนการนำผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องไปใช้จริงการที่เราพูดกันเสมอมาว่า ครูควรใช้แนวคิดในการจัดการ เรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นศูนย์กลางจัดการเรียนรู้โดยการบูรณาการทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน เช่น ทฤษฎีการพัฒนาทางจิตและสังคม (Psychosocial Stages) ของ Erikson ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา (Cognitive Theory) ของ Piaget ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสังคม (Social Cognitive Theory) ของ Bandura ทฤษฎีมานุษยนิยม (Humanistic Theories) ที่ว่าด้วยความต้องการจำเป็นของมนุษย์ (Theory of Human Motivation) ของ Maslow และการพัฒนาเหตุผลเชิงคุณธรรม (Stages of Moral Reasoning) ของ Kohlberg เป็นต้น กำหนดกรอบของหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัยของเด็กสอดคล้องกับนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาปฐมวัยของประเทศ การจัดหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้คำนึงถึง ความสนใจของเด็กและตอบสนองความต้องการของเด็ก ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กรายบุคคล และรายกลุ่ม (Developmentally Appropriate Curriculum) ใช้วิธีประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (authentic assessment) และใช้ระบบสะท้อนข้อมูลการสอนจากการสังเกตบันทึกพฤติกรรม การเรียนรู้ของเด็กเพื่อการวางแผนการสอนในครั้ง นำนวัตกรรมใหม่ๆหรือสร้างนวัตกรรมใหม่ด้านการจัดการเรียนรู้อาพัฒนาเด็กอย่างเหมาะสมจัดการเรียนรู้หรือจัดสิ่งกระตุ้นให้มากพอที่สมองจะทำงานเป็นกระบวนการ กิจกรรมที่เด็กปฐมวัยได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองคือ กิจกรรมที่จะต้องใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยการให้เด็กได้ฝึกฝนการใช้มือ หยิบ จับ สัมผัส ซึ่งปลายนิ้วมือจะรับรู้การสัมผัสส่งผลให้สมองสร้างเครือข่ายเส้นใยสมองและจุดเชื่อมต่อและสร้างไขมันล้อมรอบเส้นใยสมอง เด็กคนใดมีทักษะในการใช้สายตาประสานกับการทำงานของมือให้เกิดความคล่องแคล่ว แสดงว่าเซลล์สมองทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อมัดเล็กได้มาก สมองของเด็กจึงจะพัฒนาจัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ กิจกรรมศิลปะ ประกอบด้วย การปั้นดินน้ำมัน/ดินเหนียว/แป้งโดว์ การวาดภาพระบายสี อาจเป็นสีน้ำหรือสีเทียนสลับกันไป การตัด ฉีก ปะ งานประดิษฐ์ต่างๆ เป็นต้น การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสต่างๆ ประกอบด้วย พลาสติกต่อลักษณะต่าง ๆ การร้อยลูกปัด การร้อยดอกไม้ การผูกเชือก การตักกระดุม การแป้นหมุด การต่อภาพ เป็นต้น กิจกรรมการทดลอง ประกอบด้วย การทดลองการจมน้ำ การลอย การเล่นน้ำ การเล่นทราย การปรุงอาหารง่าย ๆ การต่อสร้างด้วยบล็อกขนาดต่าง ๆ เป็นต้น กิจกรรมการไปทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน จัดหาและตัดแปลงสื่อโดยใช้วัสดุในท้องถิ่น ส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยด้วยทฤษฎีพหุปัญญาซึ่งเด็กแต่ละคนมีฐานการเรียนรู้และสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน ทำให้มีความสามารถในทางสมองแตกต่างกัน แต่ทุกคนก็สามารถพัฒนาศักยภาพ

สูงสุดของตนได้ เด็กวัยนี้ควรเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การเคลื่อนไหวของร่างกาย ฝึกการยืน เดิน วิ่ง จับ ขว้าง กระโดด การเคลื่อนไหวไปในทิศทางต่างๆที่เราต้องการ หรือพวกนักกีฬาต่าง ๆ

2. ภาษาและการสื่อสาร เป็นการใช้ภาษาสื่อสารโดยการปฏิบัติจริง จากการพูด การฟัง การอ่านและการเขียน เช่น ให้เด็กเล่าสิ่งที่เขาได้พบเห็น ได้ลงมือกระทำ ฟังเรื่องราวต่างๆที่เด็กต้องการเล่าให้ฟังด้วยความตั้งใจ เล่านิทานให้ลูกฟังทุกวัน เล่าจบตั้งคำถามหรือสนทนากับลูกเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน อ่านคำจากป้ายประกาศต่าง ๆ ที่พบเห็น ให้เด็กได้วาดภาพสิ่งที่เขาได้พบเห็น หรือเขียนคำต่างๆที่เขาได้พบเห็น

3. การรู้จักการหาเหตุผล ฝึกให้เด็กเป็นคนช่างสังเกต การเปรียบเทียบ จำแนกแยกแยะสิ่งต่าง ๆ จัดหมวดหมู่สิ่งของที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน เรียนรู้ขนาด ปริมาณ การเพิ่มขึ้นลดลง การใช้ตัวเลข

4. มิตรสัมพันธ์และจินตนาการจากการมองเห็น ให้เด็กได้สัมผัสวัตถุต่างๆที่เป็นของจริง เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากประสบการณ์ตรง เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่าง ระยะ ขนาดตำแหน่งและการมองเห็น สังเกตรายละเอียดของสิ่งต่างรอบตัว เข้าใจสิ่งที่มองเห็นได้สัมผัส สามารถนำสิ่งที่เข้าใจออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

5. ดนตรีและจังหวะ ให้เด็กได้ฟังดนตรี แยกแยะเสียงต่างๆ ร้องเพลง เล่นเครื่องดนตรี ฝึกให้เด็กรู้จักจังหวะดนตรี

6. การมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ฝึกให้เด็กอยู่ร่วมกับผู้อื่นในด้านการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อแบ่งปัน เข้าใจผู้อื่น เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิสัมพันธ์ในสังคมของมนุษย์เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้และสติปัญญา

7. การรู้จักตนเอง รับรู้อารมณ์ความรู้สึกของตนเอง เข้าใจตนเอง จะทำให้ดูแลกำกับพฤติกรรมตนเองได้อย่างเหมาะสม

8. การปฏิสัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การอยู่ร่วมกับธรรมชาตินอกจากกิจกรรมที่กล่าวมาแล้ว จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมองโดยพยายามให้เด็กนำความรู้เดิมไปผสมผสานกับประสบการณ์ใหม่ ให้เด็กได้ใช้สมองผสมผสานกันทั้งซีกซ้ายและซีกขวาโดยการปฏิบัติผ่านการเล่น ให้เด็กเรียนรู้อย่างมีความสุข

9. มีความกตัญญูทักท้วงต่อผู้มีพระคุณ ให้เด็กรู้จักผู้มีอุปการะมากต่อตัวเรา เช่น พ่อ แม่ ผู้อุปการะเลี้ยงดู ต้องให้รู้จักตอบแทนบุญคุณท่านเมื่อโตขึ้น

การบริหารจัดการทางการศึกษาปฐมวัย โรงเรียน/ศูนย์จะต้องพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา หรือเป็นการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ วิธีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างก้าวกระโดดคือการเทียบเคียงสมรรถนะเป็นรูปแบบหนึ่งที่มี

วาระสากล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศจากโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยอื่นๆ ภายใต้กฎกติกาสากล โดยมีแนวคิดที่ว่า โรงเรียนนั้นไม่ได้เก่งทุกเรื่อง ยังมีโรงเรียนที่จัดการศึกษาปฐมวัยเก่งมากกว่าโรงเรียนของเราในบางเรื่องการศึกษาจากประสบการณ์ตรงของโรงเรียนอื่นๆแล้วนำมาประยุกต์ให้เหมาะสม จะช่วยประหยัดเวลาและลดการลองผิดลองถูก การเรียนรู้จากแชมป์จึงเป็นเส้นทางลัดสู่ความเป็นเลิศอย่างก้าวกระโดด

สรุป

การศึกษาปฐมวัยในอนาคตต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาสมองเพราะวัยนี้สมองมนุษย์จะพัฒนาไปถึง 70 % ต้องจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของเด็กโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เด็กได้ลงมือกระทำและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น เรียนรู้อย่างมีความสุข จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ดูแลด้านสุขอนามัยและโภชนาการเหมาะสม เด็กจึงจะพัฒนาเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาปฐมวัยแสดงประสิทธิผลและประสิทธิภาพอย่างชัดเจนในด้าน การพัฒนาเด็ก การมีส่วนร่วมและการสร้างความรู้เข้าใจทางการศึกษาปฐมวัยแก่ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม การปรับเปลี่ยนบทบาทครูปฐมวัยและการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่องและมีคุณสมบัติความเป็นครูนักวิจัย การจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กสอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาปฐมวัยของประเทศ การจัดการเรียนรู้แนวทางใหม่อยู่บนฐานแนวคิดและทฤษฎีเน้นให้เด็กที่ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ พัฒนาการบวนการคิดและทักษะการคิด การใช้ภาษา การแสดงออกทางสร้างสรรค์ การปรับตัวได้ดี มีความเชื่อมั่นและมีความรู้สึกที่ดีต่อตัวเองสูง พัฒนาทักษะทางสังคม ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยทฤษฎีปัญหา พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา หรือเป็นการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศด้วยวิธีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างก้าวกระโดดคือการเทียบเคียงสมรรถนะ เป็นรูปแบบหนึ่งที่มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อนำไปสู่เด็กไทยฉลาดรู้จักคุณค่าการใช้ชีวิต มีความสุขสุขภาพกายและใจสดใสแข็งแรง พร้อมเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย. <http://portal.edu.chula.ac.th/edu58/>. สืบค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2560
- สุริยา ฮ่องเสนาะ. ปฐมวัย : รากฐานสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ https://www.dropbox.com/s/2i1twj9b072mi20/N_factsheet%20%E0%B8%9B%E0%B8%90. สืบค้นเมื่อ 14 มิถุนายน 2560
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) <http://resource.thaihealth.or.th/library/academic/14447>. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2560
- อัญชลี ไสยวรรณ. การศึกษาปฐมวัยในอนาคต. <http://www.e-child-edu.com/youthcenter/content/articles/future-child-eduction.html>. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2560